

Projekt

z dnia 19 września 2018 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W KLUCZBORKU**

z dnia 27 września 2018 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), Rada Miejska w Kluczborku uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kluczbork stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kluczborka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kluczborku

Janusz Kędzia

Załącznik do uchwały Nr .....

Rady Miejskiej w Kluczborku

z dnia 27 września 2018 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE**

NA LATA 2018 - 2023

Kluczbork, 2018

1. WSTĘP

Przemoc we współczesnym świecie jest zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym, często współistniejącym z uzależnieniami członków rodziny. Przemoc najczęściej kojarzy się z biciem, popychaniem, kopaniem, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności, stosowaniem broni lub gwałtem, lecz przemocą jest także poniżanie człowieka, wyzywanie, ranienie uczuć, niszczenie poczucia własnej wartości, niszczenie przedmiotów, głodzenie, ograniczanie swobody, izolowanie od otoczenia. W rozumieniu ustawy, przemocą w rodzinie jest - jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Skala przemocy w rodzinie, jako zjawiska zachodzącego w środowisku zamkniętym, jest niezwykle trudna do oszacowania. Składa się na to wiele przyczyn, poczynając od braku udziału osób trzecich, oporu ofiar przed wyjawieniem sytuacji na zewnątrz ze względu na uwarunkowania społeczne, obawę przed rozpadem związku, zachowaniem sprawcy, itp.

Jednocześnie to rodzina określa cele i wartości, do których dążą dzieci, a także wywiera istotny wpływ na zachowanie jednostek zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz rodziny. Z założenia w domu każdy powinien czuć się bezpiecznie. Niestety dla wielu osób ni jest to miejsce bezpieczne. Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Podstawowym aktem prawnym, regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Natomiast Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielenie pomocy ofiarom przemocy, podejmowanie działań wobec sprawców przemocy w rodzinie oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie. Program wyznacza również główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w celu skutecznego reagowania na to zjawisko. Jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kluczbork. Potrzeba opracowania i wdrażania takiego dokumentu nie wynika tylko z przesłanek formalnych (wymóg wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie), ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie Gminy.

2. PODSTAWY PRAWNE I ZGODNOŚĆ STRATEGII Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI DOT. PRZEMOCY W RODZINIE

Problem przemocy w rodzinie jest problemem międzynarodowym i w związku z tym powstało wiele dokumentów o znaczeniu strategicznym dotyczących przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy również na gruncie międzynarodowym. Do najistotniejszych z nich należą:

- Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979 roku,
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 roku Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego ONZ,
- Rezolucja A/54/4 Zgromadzenia Ogólnego ONZ – Protokół Fakultatywny do Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 6 października 1999 roku,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy Rec. (2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z 30 kwietnia 2002 roku,
- Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej,
- Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000r.

·Dyrektywa 2012/29/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WsiSW

·Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony (w sprawach karnych) \

·Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW

Rzeczpospolita Polska, mając na uwadze doświadczenia międzynarodowe, także podjęła działania legislacyjne w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, czego wyrazem było uchwalenie w dniu 29 lipca 2005 r. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Od czasu wprowadzenia w/w ustawy, określa ona system przeciwdziałania przemocy w Polsce oraz wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji i określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy w rodzinie oraz z jej sprawcą. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w roku 2010 nałożyła na Radę Ministrów konieczność opracowania i przyjęcia dokumentu strategicznego, jakim jest Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który obecnie jest przyjęty na lata 2014–2020. Ponadto ustawa nałożyła obowiązek tworzenia dokumentów strategicznych na szczeblach samorządu terytorialnego wojewódzkiego, powiatowego oraz gminnego.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ponadto do zadań samorządu gminnego należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W związku z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Gmina Kluczbork przygotowała Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy.

Założenia oraz cele niniejszego programu wpisują się w założenia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020. Ponadto są zgodne z Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2025 dla województwa opolskiego, z Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Działań Profilaktycznych w Powiecie Kluczborskim na lata 2013 – 2018, ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kluczbork na lata 2014 – 2020

3. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc definiowana jest jako jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste osób w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc w rodzinie dotyka wszystkich jej członków, czyli ofiar, świadków i sprawców i w sposób długotrwały wpływa na jej codzienne funkcjonowanie. Aby można było mówić o zjawisku przemocy, muszą zostać spełnione cztery warunki:

1. Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania, które służy osiągnięciu konkretnego celu, np. zachowania zgodnego z życzeniem osoby wykazującej zachowania przemocowe. Druga osoba powinna się podporządkować, nie ma prawa do wyrażenia własnego zdania.

2. Przemoc ma miejsce wtedy, gdy jedna osoba ma wyraźną przewagę fizyczną, psychiczną, materialną, zawodową, społeczną nad drugą i wykorzystuje ją, by wpłynąć na drugą.

3. O przemocy mówimy wtedy, gdy działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej, czyli nie liczy się z jej uczuciami, potrzebami.

4. Przemoc występuje, gdy osoba doświadczająca powyższych zachowań i działań doznaje cierpienia i szkód zarówno fizycznych, jak i psychicznych.

Przemoc może mieć różne oblicza i formy.

- Przemoc fizyczna (naruszenie nietykalności fizycznej) określana jest jako intencjonalne zachowanie, które powoduje uszkodzenie ciała, albo niosące takie ryzyko. Jest to np. bicie ręką, pięścią, kopanie, popychanie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za włosy, uszy, szczypanie, szarpanie, duszenie, przypalanie papierosem.
- Przemoc psychiczna (naruszenie godności osobistej) zawiera przymusowe zachowania i groźby. Okazywana jest na przykład poprzez poniżanie, szantaż emocjonalny, nadmierną kontrolę, wywieranie presji psychicznej, upokarzanie, używanie, gróźb, drażnienie, wyśmiewanie w towarzystwie, wymuszenie lojalności, zakaz wyrażania własnego zdania, ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wzbudzanie poczucia winy, nieposzanowanie godności, lekceważenie prywatności i granic drugiej osoby, zmuszanie do przerastającego wydolność organizmu wysiłku, ograniczanie snu i pożywienia, nieokazywanie uczuć, odrzucenie, celowe traktowanie „milczeniem”. Ta forma przemocy powoduje szkody psychiczne u osób jej doświadczających.
- Przemoc seksualna (naruszenie intymności) dotyczy zmuszania osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowania aktywności seksualnej bez świadomości drugiej osoby lub gdy nie jest ona w stanie odmówić. Przymus polega na użyciu siły lub szantażu. Jest to wymuszanie pożycia, obmacywanie, zmuszanie do praktyk seksualnych, gwałt, ocena sprawności seksualnej, wyglądu, nieliczenie się z życzeniami partnera/partnerki.
- Przemoc ekonomiczna (naruszanie własności) – czyli celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianie partnera środków do życia, tworzenie warunków uniemożliwiających zaspokojenie podstawowych potrzeb. Polega na niszczeniu lub zabieraniu rzeczy, uszkodzaniu ich, zabieraniu pieniędzy, przeglądaniu korespondencji, dokumentów, konta bankowego, dysponowaniu czyjąs własnością.
- Zaniedbanie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich, czyli pozbawianie możliwości do zaspokajania podstawowych potrzeb odnoszących się do jedzenia, picia, schronienia, snu, odpoczynku, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy.

Formy przemocy często występują łącznie, objawiając się w różnych postaciach i konfiguracjach. Na występowanie zjawiska przemocy w rodzinie ma wpływ wiele różnych czynników. Prawdopodobieństwo jej wystąpienia zwiększają następujące czynniki:

- normy społeczne i kulturowe - w wielu środowiskach wciąż istnieje silne przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi, dominacji mężczyzn nad kobietami; nadal utrwalany jest wzorzec męzczyzny silnego i przebojowego, męzczyzna ma być zdobywcą, a kobieta powinna być mu uległa; istnieje przyzwolenie na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci; istotną siłę posiadają również normy związane z prywatnością rodziny – „brudy należy prać we własnym domu”, „nie mów nikomu co dzieje się w domu”, „w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać”;
- status ekonomiczny – stres związany ze zbyt niskimi zarobkami, czy zagrożenie utratą pracy;
- alkoholizm – nadmierne spożywanie alkoholu; alkohol ogranicza możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i oceny rzeczywistości;

- dziedziczenie wzorca przemocy – bycie ofiarą lub świadkiem przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wysoce szkodliwym dla osoby jej doświadczającej. Oprócz szkód fizycznych w postaci obrażeń ciała, które występują bezpośrednio po akcie przemocy fizycznej lub seksualnej, powoduje również szkody psychiczne, które pojawiają się z czasem i wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia. Na szczególnie poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci. Często są one bezpośrednimi ofiarami i/lub świadkami przemocy w rodzinie. Obok obrażeń cielesnych przemoc domowa powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb wpływa negatywnie na dalszy rozwój dziecka i jest przyczyną wielu schorzeń psychosomatycznych.

Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Nie zwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje, niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa.

Z Diagnozy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z 2014r wynika, że

- w Polsce dominuje tendencja do wąskiego rozumienia pojęcia „przemocy”, głównie jako przemocy fizycznej;
- dostrzega się przemoc, zwłaszcza wobec dzieci, w tym w formie pozbawienia posiłku oraz przemocy seksualnej;
- istnieje mniejsza tolerancja wobec przemocy psychicznej niż fizycznej (karanie dzieci laniem popiera 26% badanych osób);
- ok. ¾ osób uznaje, że pomoc ofiarom przemocy jest nadal niewystarczająca, choć istotnie wzrósł odsetek osób przekonanych, że ofiary przemocy mogą liczyć na pomoc;
- przemoc w rodzinie (wobec dzieci i dorosłych) ma coraz częściej miejsce w rodzinach o „przeciętnych” warunkach materialnych i pozycji społeczno-zawodowej (wcześniej przemoc związana była z trudną sytuacją materialną i niską pozycją zawodową);
- sprawcami przemocy w rodzinie są najczęściej najbliższe osoby, w przypadku osób dorosłych – małżonkowie i partnerzy, a w odniesieniu do dzieci – rodzice;
- najczęściej aktom przemocy towarzyszy alkohol

Przemoc w rodzinie jest przestępstwem ściganym z oskarżenia publicznego określonym w artykule 207 Kodeksu karnego, który stanowi:

„§ 1 Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1–2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.”

Zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie organizacją systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w którego skład, wchodzi przygotowani do skutecznego zajmowania się problematyką przemocy specjaliści. Zadaniem Zespołu jest kompleksowe zajmowanie się rodzinami oraz monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, poinformowanie o tym odpowiednich służb. Zespół Interdyscyplinarny zajmuje się również zbieraniem i przekazywaniem informacji na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie, jak również gromadzeniem informacji na temat miejsc, osób i możliwości

udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie tworzenia nowych miejsc pomocy dla osób krzywdzonych (bądź wspieranie już istniejących placówek). Zespół Interdyscyplinarny powinien również inicjować działania zmierzające do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy- organizowanie szkoleń, konferencji itp.

Podstawowym narzędziem wykorzystywanym w pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą jest procedura Niebieskiej Karty, która nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedurę Niebieskiej Karty oraz wzory formularzy Niebieska Karta określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury Niebieskie Karty i wzorów formularzy Niebieska Karta, wydane na podstawie art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Procedura Niebieskie Karty obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Niebieska Karta jest procedurą interwencyjną mającą na celu szybką stabilizację sytuacji w rodzinie, dokumentuje sytuację i pokazuje skutki. W przypadku uzasadnionego podejrzenia o popełnieniu przestępstwa z art. 207 kk Niebieska Karta jest podstawą do złożenia zawiadomienia do organów ścigania.

Zadania przedstawicieli podmiotów odpowiedzialnych za stosownie procedury Niebieskiej Karty (na podstawie § 11-16 ww. rozporządzenia):

Pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy spo **lecznej**:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- udziela kompleksowych informacji o:
  - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
  - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
    - organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
    - zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
    - może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Przedstawiciel gminnej komisji rozwi azywania problemów alkoholowych:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- udziela kompleksowych informacji o:
  - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,

c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Funkcjonariusz Policji :

- udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

Przedstawiciel ochrony zdrowia , tj. osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny:

- każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta — A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.

Przedstawiciel o światy:

- udziela kompleksowych informacji o:

- a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- b) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
  - organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej:

- udzielają pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;
- zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;
- opracowują indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych;
- rozstrzygają o braku zasadności podejmowania działań;
- podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w szczególności:
  - diagnozują sytuację rodziny, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą;
  - przekazują informacje o konsekwencjach popełnianych czynów;
  - motywują do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych;
  - przeprowadzają rozmowę pod kątem nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków;
  - przekazują informacje o koniecznych do zrealizowania działaniach w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie.

Osobę nadużywającą alkoholu, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej kierują do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

4. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY KLUCZBORK

Diagnoza problemu przemocy jest trudna, a wszelkie posiadane dane i tak nie odzwierciedlają skali zjawiska. Na terenie Gminy Kluczbork realizacją pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kluczborku powołany został Zarządzeniem Nr AO-0151-155/10 Burmistrza Miasta Kluczborka z dnia 10 grudnia 2010 roku. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej w Kluczborku, Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej w Kluczborku, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kluczborku, Komendy Powiatowej Policji w Kluczborku, Administracji Oświaty w Kluczborku, Powiatowego Centrum Zdrowia NZOZ w Kluczborku, Caritas Diecezji Opolskiej – Rejon Kluczbork, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci oraz kuratorzy sądowi przy Sądzie Rejonowym w Kluczborku. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczborku.

Zespół interdyscyplinarny omawia wszystkie otrzymane Niebieskie Karty i ustala sposób działania.

Tabela nr 1

Dane	dotyczące	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
-------------	------------------	-----------------	-----------------	-----------------

Gminy Kluczbork			
Ilość otrzymanych Niebieskich Kart	62	48	51
Ilość powołanych Grup Roboczych	26	15	18
Ilość zakończonych procedur Niebieskiej Karty (dotyczy również procedur wszczętych w latach poprzednich)	54	47	37
Ilość posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	39	38	38

Dane przekazane przez Zespół Interdyscyplinarny

Z danych przytoczonych powyżej wynika, że ilość zakładanych Niebieskich Kart spadła w stosunku do roku 2015. Spadła również ilość powoływanych Grup Roboczych. Zespół Interdyscyplinarny spotyka się z podobną intensywnością.

Z danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji w Kluczborku wynika, że ilość interwencji związanych z przemocą w rodzinie maleje. Jednakże statystyki te obejmują tylko sytuacje w których sporządzona została Niebieska Karta, a więc nie dotyczą wszystkich interwencji związanych z problemami domowymi, a świadczących o zagrożeniu przemocą domową.

Tabela nr 2

Dane dotyczące Gminy Kluczbork	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Ilość interwencji policji związanych z przemocą w rodzinie	48	41	38
Ilość sporządzonych Niebieskich Kart przez policję	48	41	38
Ilość zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z art. 207 kk	36	29	21
Ilość zatrzymanych sprawców przemocy	0	3	9
Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy będących pod wpływem alkoholu	38	31	26
Liczba osób umieszczonych PDOZ lub izbie wytrzeźwień po interwencji dotyczącej przemocy domowej	25	23	14

Dane przekazane przez KPP w Kluczborku

Z powyższych danych wynika również, że zjawisko przemocy domowej w dużej mierze skorelowane jest z problemem alkoholowym sprawcy, choć nie jest to regułą.

Powyższe potwierdzają dane przekazane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a których wynika, że większość osób kierowanych na posiedzenia Komisji to osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie.

Tabela nr 3

	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
--	-----------------	-----------------	-----------------

Ilość osób stosujących przemoc w rodzinie, którymi Komisja przeprowadziła rozmowy	60	24	52
---	----	----	----

Dane przekazane przez GKRPA

Niestety osoby uwikłane w zjawisko przemocy w rodzinie rzadko szukają pomocy i konstruktywnych sposobów rozwiązania problemu. Z danych przekazanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wynika, że pomimo dostępu do specjalistycznego wsparcia mało osób decyduje się na taką pomoc.

Tabela nr 4

Dane dotyczące Gminy Kluczbork	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Ilość osób korzystających ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej	2 (w tym 1 dziecko)	5 (w tym 3 dzieci)	2 (w tym 1 dziecko)
Ilość osób korzystających z pomocy psychologicznej w związku z przemocą w rodzinie	7	5	12 (w tym 3 sprawców)
Ilość osób korzystających z pomocy prawnej w związku z przemocą w rodzinie	11	5	9 (w tym 1 sprawca)

Dane przekazane przez PCPR w Kluczborku

Często przemoc ze strony bliskich osób jest ukrywaną przez rodzinę tajemnicą, stanowi tabu rodziny. Charakterystyczna dla zjawiska przemocy tendencja rodziny do swoistego zamykania przemocy w tzw. czterech ścianach. Nadal widoczna jest niechęć ofiar przemocy do uruchamiania procedury Niebieskiej Kart, jak również środowiska sąsiedzkiego do negatywnej oceny prób ujawnienia zjawiska przez ofiary i świadków przemocy w rodzinie. Stąd konieczność dalszego prowadzenia kampanii profilaktyczno - informacyjnych uświadamiających społeczeństwu rozmiar i zagrożenia społeczne płynące z nierozwiązanych problemów rodziny, w której dochodzi do przemocy.

5. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Celem ogólnym Programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w Gminie Kluczbork oraz ochrona osób doznających przemocy w rodzinie, który będzie osiągany przez realizację następujących celów szczegółowych:

Cel szczegółowy nr 1: Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Cel szczegółowy nr 2: Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy nr 3: Podejmowanie działań wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy nr 4: Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Poszczególnym celom szczegółowym przypisano działania, które zaplanowano w sposób uwzględniający możliwości finansowo – organizacyjne Gminy Kluczbork.

Cel szczegółowy nr 1: Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy

Działania:

1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kluczbork

Działanie realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny, który zbiera dane dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy.

2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie; zmiana postrzegania przez nich problemu przemocy w rodzinie.

Działanie realizowane m.in. poprzez:

- rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) i umieszczenie ich w miejscach ogólnie dostępnych,
- przygotowanie informacji i umieszczenie jej na stronie internetowej Gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej,
  - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania wsparcia w sytuacji przemocy w rodzinie,
- współpraca z przedszkolami oraz szkołami na terenie gminy w zakresie rozpowszechniania informacji dotyczących problemu przemocy w rodzinie oraz procedury Niebieskiej Karty
  - współpraca ze Świetlicami Środowiskowymi Parasol i Parasol2 w zakresie rozpowszechniania informacji dotyczących problemu przemocy w rodzinie oraz procedury niebieskiej karty,
- prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, radzenia sobie z agresją i stresem poprzez realizację programów profilaktycznych w szkołach, organizację warsztatów i pogadanek, grup wsparcia.

3. Wczesna diagnoza i zapobieganie krzywdzeniu .

Działanie realizowane m.in. poprzez:

- prowadzenie edukacji służącej wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców poprzez realizację szkoleń, warsztatów, pogadanek, pracę socjalną, asystę rodzinną, konsultacje pedagogiczne, realizację projektów na rzecz rodzin,
  - podejmowanie działań zmierzających do integracji rodzin poprzez organizację i wspieranie przedsięwzięć umożliwiających rodzinie wspólne spędzanie wolnego czasu.

Działania związane z realizacją celu nr 1 realizowane będą przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagoga), a także kuratorów sądowych, członków GKRP, pracowników PCPR, nauczycieli i pedagogów szkolnych, Policję.

Wskaźniki realizacji celu nr 1:

- ilość rozpowszechnionych ulotek i materiałów informacyjnych
- ilość informacji zamieszczonych na stronach gminy i OPS
- ilość spotkań i pogadanek przedszkoli i szkół
- ilość spotkań i pogadanek w świetlicach
- ilość programów profilaktycznych, warsztatów i pogadanek realizowanych przez placówki oświatowe w gminie
- ilość projektów, warsztatów, szkoleń, konsultacji dla rodzin
- ilość rodzin objętych pracą socjalną
- ilość rodzin objętych asystą rodzinną
- ilość spotkań integracyjnych, pikników i wyjazdów dla rodzin
- ilość osób uczestniczących w grupie wsparcia

Cel szczegółowy nr 2

Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Rozwijanie istniejących i tworzenie nowych podmiotów udzielających pomocy doznającym przemocy w rodzinie.

Działanie realizowane m.in. przez:

- kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz grup roboczych,
- kontynuowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- kontynuowanie działalności dyżurnego punktu pomocy psychologicznej dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- powołanie stanowiska specjalisty ds przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- utworzenie punktu pomocy prawnej dla osób doznających przemocy.

2. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie

Działanie realizowane m.in. przez:

- podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą i sporządzanie Niebieskich Kart
- diagnozowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą
- informowanie o możliwościach uzyskania pomocy
- składanie zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 207 kk do organów ścigania
- udzielanie pomocy socjalnej, prawnej, psychologicznej, terapeutycznej
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w związku z przemocą w rodzinie w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- informowanie Sądu Rodzinnego o sytuacji małoletnich zagrożonych przemocą
- obejmowanie pracą socjalną oraz asystą rodzinną rodzin dotkniętych problemem przemocy

3. Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą w rodzinie

Działanie realizowane poprzez systematyczne wizyty w środowisku.

Działania związane z realizacją celu nr 2 realizowane będą przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagoga), a także kuratorów sądowych, członków GKRPA, pracowników PCPR, nauczycieli i pedagogów szkolnych, Policję.

Wskaźniki dla celu 2

- liczba posiedzeń Zespołu
- liczba rodzin objętych pomocą Zespołu
- liczba osób objętych pomocą Zespołu
- liczba powołanych grup roboczych
- liczba posiedzeń GKRPA
- liczba osób i rodzin objętych pomocą GKRPA
- ilość wniosków do sądu o leczenie odwykowe
- ilość dyżurów psychologa
- ilość udzielonych porad psychologicznych
- ilość osób objętych pomocą psychologiczną
- liczba interwencji

- liczba sporządzonych Niebieskich Kart
- liczba osób, którym udzielono pomocy
- liczba zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 207 kk
- liczba osób dotkniętych przemocą, które skorzystały z miejsc w środkach wsparcia
- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie
- ilość wniosków do sądu o wgląd w sytuację małoletnich
- ilość rodzin objętych asystą i pracą socjalną z powodu zagrożenia przemocą

Cel szczegółowy nr 3

Podejmowanie działań wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie

Działania:

1 Interweniowanie oraz reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie

Działanie realizowane przez:

- stosowanie procedury Niebieska Karta,
- zapraszanie na spotkania ZI i grup roboczych i prowadzenie rozmów,
- informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- składanie wniosków o leczenie do GKRPA,
- składanie przez GKRPA wniosków o leczenie do sądu,
- składanie zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 207 kk do organów ścigania.

2. Monitorowanie osób stosujących i zagrożonych stosowaniem przemocy

Działanie realizowane poprzez systematyczne wizyty w środowisku pracowników socjalnych i Policji.

Działania związane z realizacją celu nr 3 realizowane będą przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagoga), a także kuratorów sądowych, członków GKRPA, pracowników PCPR, nauczycieli i pedagogów szkolnych, Policję.

Wskaźniki dla celu nr 3

- liczba sporządzonych Niebieskich Kart
- liczba zaproszonych osób stosujących przemoc na posiedzenie ZI lub grupy roboczej
- liczba rozmów i pisemnych informacji dot. konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie
- liczba wniosków o leczenie do GKRPA
- ilość wniosków do sądu o leczenie odwykowe
- liczba zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 207 kk
- liczba wizyt monitorujących w środowisku

Cel szczegółowy nr 4

Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Podnoszenie wiedzy i rozwijanie umiejętności osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działanie realizowane poprzez organizację i udział w szkoleniach

Działania związane z realizacją celu nr 4 realizowane będą przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagoga), a także kuratorów sądowych, członków GKRPA, pracowników PCPR, nauczycieli i pedagogów szkolnych, Policję.

Wskaźniki dla celu nr 4

- ilość szkoleń
- ilość przeszkolonych osób.

6. REALIZACJA PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy została zaprojektowana na lata 2018 – 2023. Odbiorcami niniejszego Programu są:

mieszkańcy Gminy Kluczbork, w tym osoby zagrożone przemocą w rodzinie,

1. osoby, które dotknięte zostały przemocą w rodzinie,
2. osoby, które stosują przemoc wobec najbliższych,
3. osoby będące świadkami przemocy i narażone na przemoc,
4. osoby zawodowo zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Odpowiedzialnym za jego wdrażanie jest Burmistrz Miasta Kluczbork. Poszczególne działania będą realizowane przez:

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczborku
3. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Komendę Powiatową Policji w Kluczborku
5. Placówki oświatowe, na terenie gminy
6. Służbę zdrowia
7. Kuratorów sądowych

Środki finansowe na realizację działań określonych w niniejszym Programie będą pochodzić głównie z budżetu Gminy oraz ewentualnych dofinansowań na realizację projektów. Monitorowanie Programu będzie prowadził Zespół Interdyscyplinarny.

Program ma charakter otwarty, tzn. dopuszcza się jego rozszerzenie o dodatkowe rozwiązania lub modyfikację zaproponowanych działań stosownie do możliwości i pojawiających się potrzeb.

UZASADNIENIE

Przez termin „przemocy w rodzinie” należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Z tych powodów rodzina pozostaje pod szczególną opieką prawa, na co wskazuje Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, gwarantując uwzględnianie dobra rodziny w całokształcie polityki społecznej i gospodarczej państwa.

Na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), „art. 6 ust. 2 Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) **opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,**
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.”

W związku z naruszeniem prawa do życia i zdrowia aktami przemocy w rodzinie, podejmuje się działania w celu zapewnienia wszystkim członkom wspólnoty samorządowej równego traktowania i poszanowania ich praw i wolności. Program ma za zadanie ustalenie działań podejmowanych w lokalnej społeczności, mających na celu udzielanie pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie. Program został przedstawiony do konsultacji członkom zespołu interdyscyplinarnego. Po zapoznaniu się nie wnieśli do niego żadnych zastrzeżeń.

Przyjęcia programu, generuje określone zadania i koszt związane z jego realizacją. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy są realizowane przez jednostki gminy, gdyż są powiązane z ich zadaniami. Tak więc część kosztów jest zawarta w budżetach jednostek gminy (OPS, oświata). Część kosztów, to coroczne dofinansowanie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej prowadzonego przez powiat. Zasadnym jest zaplanowanie środków na działania związane z zabezpieczeniem poradnictwa specjalistycznego, w szczególności psychologicznego oraz terapeutycznego, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.